

Inovace č. 1 Školního vzdělávacího programu 41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů (čj. 20/22)

Č.j. 223/2024

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2024

Dochází k úpravě hodinové dotace předmětu Odborný výcvik ve 2. a 3. ročníku z 17,5 hodin na 17 hodin týdně z důvodu lepší organizace výuky.

Z těchto důvodů dochází k úpravě učebního plánu v kapitole **4.1 Učební plán – rozpis týdenní dotace hodin do ročníků**, kde je upraven počet týdenních vyučovacích hodin v předmětu Odborný výcvik v 2. a 3. ročníku na 17 hodin týdně a celkový počet týdenních vyučovacích hodin.

Dále dochází k úpravě ŠVP v kapitole **5 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP**. Mění se pouze v části ŠVP informace o počtu týdenních vyučovacích hodin u předmětu Odborný výcvik v 2. a 3. ročníku v rámci disponibilních hodin a celkový počet týdenních vyučovacích hodin v 2. a 3. ročníku.

Dále dochází k úpravě Rozpisu učiva a výsledků vzdělávání u vyučovacího předmětu Odborný výcvik - **6.15 Odborný výcvik** v dotaci vyučovacích hodin v 2. ročníku na 561 vyučovacích hodin ročně a ve 3. ročníku na 510 vyučovacích hodin ročně.

4.1 Učební plán – rozpis týdenní dotace hodin do ročníků

ŠVP 41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů				
Vyučovací předmět	počet týdenních vyučovacích hodin			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	celkem
Český jazyk a literatura	2	2	2	6
Anglický jazyk	2	2	2	6
Základy společenských věd	1	1	1	3
Matematika	1	1	2	4
Základy přírodních věd	2	2	0	4

Práce s počítačem	1	1	1	3
Ekonomika	0	0	2	2
Tělesná výchova	1	1	1	3
Odborné kreslení	2	0	0	2
Základy strojírenství	1	1	0	2
Zemědělská výroba a mechanizace	1	1	2	4
Pravidla provozu vozidel a TZBJ	0	2	1	3
Výuka o ovládání a údržbě vozidel	0	1	1	2
Technologie oprav	1	1	2	4
Odborný výcvik	15	17	17	49
Celkem	30	33	34	97

5 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP

Název školy:	Střední škola řemeslná, Jaroměř, Studničkova 260
Adresa:	551 01 Jaroměř, Studničkova 260
Obor vzdělání:	41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů
Školní vzdělávací program:	Opravář zemědělských strojů
Délka a forma vzdělávání:	3 roky, denní
Dosažený stupeň vzdělání:	střední vzdělání s výučním listem
Způsob ukončení vzdělávání:	závěrečná zkouška
Výstupní certifikáty:	Výuční list, Vysvědčení o závěrečné zkoušce
Platnost:	od 1. 9. 2024

VP			ŠVP					využití disponibilních hodin
vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	minimální počet hodin za celou dobu vzdělávání		vyučovací předmět	počet týdenních vyučovacích hodin				
	týdenních	celkových		1. r.	2. r.	3. r.	celkem	

Inovace č. 1 ŠVP 41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů

Český jazyk	3	96	Český jazyk a literatura	1	1	1	3	
Cizí jazyk	6	192	Anglický jazyk	2	2	2	6	
Společenskovědní vzdělávání	3	96	Základy společenských věd	1	1	1	3	
Přírodovědné vzdělávání	4	128	Základy přírodních věd	2	2	0	4	
Matematické vzdělávání	4	128	Matematika	1	1	2	4	
Estetické vzdělávání	2	64	Český jazyk a literatura	1	1	1	3	1
Vzdělávání pro zdraví	3	96	Tělesná výchova	1	1	1	3	
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	3	96	Práce s počítačem	1	1	1	3	
Ekonomické vzdělávání	2	64	Ekonomika	0	0	2	2	
Základy strojírenství	2	64	Základy strojírenství	1	1	0	2	
Zemědělské technologie a mechanizační prostředky	5	160	Zemědělská výroba a mechanizace	1	1	2	4	2
			Technologie oprav	1	1	1	3	
Strojírenské a opravárenské technologie	43	1376	Odborný výcvik	14	14	15	43	
Řízení motorových vozidel	2	64	Pravidla provozu vozidel TZBJ	0	2	1	3	3
			Výuka o ovládní a údržbě	0	1	1	2	
Disponibilní hodiny	14	448	Odborné kreslení	2	0	0	2	9

			Technologie oprav	0	0	1	1	
			Odborný výcvik	1	3	2	6	
Celkem	96	3072	Celkem	30	33	34	97	15

6.15 Odborný výcvik - učební osnova

Název vyučovacího předmětu: Odborný výcvik

Obor vzdělávání: 41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů

Celková hodinová dotace: 1566 hodin

Platnost: od 1. 9. 2024

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl:

Úkolem předmětu odborný výcvik je naučit žáka orientovat se v praktické problematice, získat pracovní návyky a přiměřenou manuální zručnost nutnou pro vykonání budoucí profese. Dále přísně dodržovat technologické postupy a pravidla bezpečnosti práce.

Charakteristika učiva:

Učivo je sestaveno z jednotlivých bloků tak, aby po jejich zvládnutí měl žák široký praktický základ opravárenských znalostí a dovedností. Odborný výcvik nemá speciální zaměření, čerpá ze všech odborných předmětů, které žáci během studia absolvují a umožňuje tak komplexní pohled na danou problematiku s důrazem na potřeby sociálních partnerů v regionu. Hlavní pozornost je věnována získání dovedností souvisejících s diagnostikou a opravami traktorů, nákladních automobilů a širokého sortimentu zemědělských strojů a zařízení a to jak pro pěstování rostlin, tak pro chov hospodářských zvířat.

Výsledky vzdělávání v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot:

V odborném výcviku jsou žáci také vedeni k získání správného vztahu k výkonu budoucího povolání, k odpovědnosti za vykonanou práci, k pocitu sounáležitosti s pracovním

kolektivem, k respektování jiných názorů než svých vlastních a k dodržování obecných pravidel slušného chování.

Hodnocení výsledků vzdělávání:

Kritériem hodnocení je zejména pochopení principů, které podmiňují funkci konkrétního zařízení, hodnotí se též schopnost aktivního samostatného přístupu k problematice, manuální zručnost, dodržování technologií a bezpečnost práce.

Strategie výuky:

Výuka je vedena tak, aby žáci byli schopni uplatnit vědomosti z různých odborných a souvisejících předmětů s aplikací na konkrétní problém. Snahou je učit žáky tak, aby jednoduché úkoly řešili samostatně a složitější týmovou prací. Dále jsou žáci vedeni ke komplexnímu pohledu na problematiku a k hledání souvislostí s příbuznými obory.

Klíčové kompetence:

Klíčovou kompetencí odborného výcviku je řešení odborných problémů buď samostatně a při složitých úkolech spoluprací v týmu. Odborný výcvik se váže ke všem teoretickým odborným předmětům, k matematice, fyzice, výpočetní technice a ekologii.

Průřezová témata

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby dodržovali správné technologické postupy a pravidla zacházení s materiály (recyklace, odpady) tak, aby nepoškozovali životní prostředí a chovali se ekologicky jak v běžném občanském životě, tak i v životě pracovním.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

1. ročník – 495 hodin:

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák: - dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence; - při obsluze, běžné údržbě a čištění strojů a zařízení postupuje v souladu s předpisy a pracovními postupy;	1. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence - pracovněprávní problematika BOZP - bezpečnost technických zařízení - základní ustanovení právních norem o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, význam opravárenství

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci; - poskytne první pomoc při úrazu na pracovišti; - uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu; 	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí základní operace ručního opracování technických materiálů; - využívá obecné poznatky, pojmy, pravidla a principy při řešení praktických úkolů v oblasti zpracování kovů a opravárenství; - popíše metody a zásady přesného měření; - vhodně volí technologický postup ručního zpracování technických materiálů a odpovídající nástroje, nářadí, pomůcky a měřidla; - rozměruje a orýsovává polotovary před opracováním; - upravuje a dělí materiály; - upravuje dosedací plochy součástí včetně jejich vzájemného slícování; - lepí a tmelí plasty; - volí a dokáže aplikovat vhodné metody povrchové ochrany kovů; - volí a používá ruční mechanizované nářadí a jeho příslušenství; 	<p>2. Ruční zpracování technických materiálů</p> <ul style="list-style-type: none"> - odborná terminologie - měření a orýsování - základní způsoby ručního zpracování technických materiálů (řezání, pilování, stříhání, rovnání a ohýbání, sekání a probíjení, nýtování, vrtání, řezání závitů, vyhrubování, zahlubování, vystružování) - lícování - zabrušování, lapování - lepení, tmelení a měkké pájení - povrchová úprava - význam a metody povrchové úpravy kovů, konzervace materiálů - ruční mechanizované nářadí - skladování výrobků - bezpečnost a ochrana zdraví při práci
<ul style="list-style-type: none"> - volí vhodný postup základních pracovních operací s plechy s použitím běžného nářadí, nástrojů i strojního vybavení; 	<p>3. Práce s plechy</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyrovnávání - stříhání - sekání - ohýbání - probíjení - úprava hran - bezpečnost a ochrana zdraví při práci
<ul style="list-style-type: none"> - správně používá pomůcky a zařízení pro tepelné zpracování oceli a pro kontrolu a registraci teploty; - odhadne teplotu materiálu podle barvy; - provádí základní operace související s tepelným zpracováním oceli; - zpracovává tepelně nářadí a součásti a provádí jejich kontrolu; 	<p>4. Tepelné zpracování oceli</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomůcky a zařízení pro tepelné zpracování oceli - teploty materiálu podle barvy - žíhání, kalení a popouštění, zušlechťování a cementování - tepelné zpracování nářadí a součástí a jejich kontrola

	<ul style="list-style-type: none"> - měření tvrdosti materiálů – metody - bezpečnost a ochrana zdraví při práci
<ul style="list-style-type: none"> - správně používá pomůcky a zařízení pro ruční tváření kovů za tepla; - provádí základní kovářské práce včetně výroby náradí ručním kovááním; - popíše zařízení pro strojní tváření kovů za tepla a vysvětlí postup práce; 	<p>5. Tváření kovů za tepla</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomůcky a zařízení pro ruční tváření kovů za tepla - ohřívání a ochlazování materiálu - základní kovářské práce, výroba náradí ručním kovááním - strojní tváření kovů za tepla - bezpečnost a ochrana zdraví při práci
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí zásady jednotlivých způsobů montáže a demontáže; - vykonává běžné montážní a demontážní práce při opravách zemědělské techniky a energetických prostředků používaných v zemědělství; - obsluhuje podle platných zásad ruční zvedáky a zařízení pro manipulaci s materiálem; - používá přípravky pro montáže a demontáže mechanismů bez poškození; 	<p>6. Montážní práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby odstraňování nedostatků v povrchové úpravě - kontrola vzájemné polohy ploch a předepsaných rozměrů a vůlí - montáž a demontáž šroubových spojení - spojování klíny a pery - montáž a demontáž kluzných a valivých ložisek - montáž a demontáž převodových mechanismů - montáž a demontáž pružin - základy montáže a demontáže hydraulických a pneumatických zařízení - ruční zvedáky a manipulace s materiálem - bezpečnost a ochrana zdraví při práci

2. ročník – 561 hodin

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> - posuzuje použitelnost jednotlivých metod strojního obrábění materiálů vzhledem k zadanému úkolu; - stanoví základní pracovní podmínky (řezné podmínky, pracovní nástroje, upnutí nástrojů a obrobků apod.) a tolerance pro obrábění; - zhotovuje strojním obráběním jednoduché součásti podle technických výkresů a schémat; - volí měřidla a postup měření podle požadované přesnosti obrábění; 	<p>1. Strojní obrábění</p> <ul style="list-style-type: none"> - teorie strojního obrábění - základní operace strojního obrábění (soustružení, vrtání, frézování, obrážení, hoblování, broušení, řezání, výroba závitů a ozubení) - automatizace obrábění - bezpečnost a ochrana zdraví při práci

<ul style="list-style-type: none"> - používá základní renovační metody při obnově součástí zemědělských strojů a zařízení; - posoudí technickou účelnost a ekonomickou efektivitu renovace; 	<p>2. Renovace součástí</p> <ul style="list-style-type: none"> - volba vhodné metody renovace - renovace součástí na opravné rozměry - renovace součástí na původní rozměry - renovace deformovaných součástí - renovace součástí s lomy a trhlinami - bezpečnost a ochrana zdraví při práci
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí zásady jednotlivých způsobů montáže a demontáže; - vykonává běžné montážní a demontážní práce při opravách zemědělské techniky a energetických prostředků používaných v zemědělství; - obsluhuje podle platných zásad ruční zvedáky a zařízení pro manipulaci s materiálem; - používá přípravky pro montáže a demontáže mechanismů bez poškození; 	<p>3. Montážní práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby odstraňování nedostatků v povrchové úpravě - kontrola vzájemné polohy ploch a předepsaných rozměrů a vůlí - montáž a demontáž šroubových spojení - spojování klíny a pery - montáž a demontáž kluzných a valivých ložisek - montáž a demontáž převodových mechanismů - montáž a demontáž pružin - základy montáže a demontáže hydraulických a pneumatických zařízení - ruční zvedáky a manipulace s materiálem - bezpečnost a ochrana zdraví při práci
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí problematiku svařování elektrickým obloukem a plamenem, řezání kyslíkem a pájením natvrdo, svařování plastů; - získá odbornou připravenost pro svařování kovů elektrickým obloukem, plamenem k získání minimálně dvou svářečských oprávnění, a řezání kyslíkem to v rozsahu příslušných základních kurzů základního kurzu pro plamenové svařování (kyslíko-acetylenové) nebo v rozsahu základního kurzu pro tyto druhy obloukové svařování; (obalenou elektrodou nebo tavící se elektrodou v aktivním plynu); - získá odbornou připravenost ke složení zkoušky v rozsahu kurzu zaškolení na obsluhu zařízení pro plamenové svařování (ruční pájení plamenem); - provádí zkoušky svarových spojů; 	<p>4. Svařování</p> <ul style="list-style-type: none"> - svařování elektrickým obloukem (podle osnov ZK 111 W01 (ZK 111 1.1) nebo ZK 135 W01) - svařování plamenem a řezání kyslíkem (podle osnov ZK 311 W01 (ZK 311 1.1)) - volitelně dvě ze tří následujících možností: - svařování elektrickým obloukem obalovanou elektrodou - svařování elektrickým obloukem v ochranné atmosféře - svařování plamenem a řezání kyslíkem - pájení natvrdo (podle osnov ZP 311 8 W31 (ZP 311-8 31) - zaučení) - svařování plastů - bezpečnost a ochrana zdraví při práci

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny poruch strojů; - rozezná druhy opotřebení strojních součástí; - určí příčiny poruchy a navrhne opatření k její eliminaci; - opravuje a seřizuje mechanizační prostředky pro zpracování půdy, hnojení, setí a sázení, ošetřování rostlin během vegetace, sklizeň, posklizňové zpracování a skladování produktů podle agrotechnických požadavků na jejich činnost; 	<p>5. Opravy zemědělských mechanizačních prostředků</p> <ul style="list-style-type: none"> - poruchy strojů a jejich příčiny - druhy opotřebení strojních součástí - technologický postup při opravě stroje - postupy montáže a demontáže základních strojních celků zemědělských strojů a zařízení - opravy pracovních částí a ústrojí mechanizačních prostředků pro pěstování a sklizeň rostlin, posklizňové zpracování a skladování produktů - opravy strojů a zařízení pro chov hospodářských zvířat - bezpečnost a ochrana zdraví při práci
--	---

3. ročník – 510 hodin:

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí problematiku svařování elektrickým obloukem a plamenem, řezání kyslíkem a pájení natvrdo, svařování plastů; - získá odbornou připravenost pro svařování kovů elektrickým obloukem, plamenem k získání minimálně dvou svářečských oprávnění, a řezání kyslíkem to v rozsahu příslušných základních kurzů základního kurzu pro plamenové svařování (kyslíko-acetylenové) nebo v rozsahu základního kurzu pro tyto druhy obloukové svařování; (obalenou elektrodou nebo tavící se elektrodou v aktivním plynu); - získá odbornou připravenost ke složení zkoušky v rozsahu kurzu zaškolení na obsluhu zařízení pro plamenové svařování (ruční pájení plamenem); - provádí zkoušky svarových spojů; 	<p>1. Svařování</p> <ul style="list-style-type: none"> - svařování elektrickým obloukem (podle osnov ZK 111 W01 (ZK 111 1.1) nebo ZK 135 W01) - svařování plamenem a řezání kyslíkem (podle osnov ZK 311 W01 (ZK 311 1.1)) - volitelně dvě ze tří následujících možností: - svařování elektrickým obloukem obalovanou elektrodou - svařování elektrickým obloukem v ochranné atmosféře - svařování plamenem a řezání kyslíkem - pájení natvrdo (podle osnov ZP 311 8 W31 (ZP 311-8 31)) - zaučení) - svařování plastů - bezpečnost a ochrana zdraví při práci
<ul style="list-style-type: none"> - provádí montáž, demontáž, údržbu, seřízení a opravy jednotlivých částí spalovacích motorů včetně příslušenství a usazení motoru; 	<p>2. Opravy motorových vozidel (zejména traktorů)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady oprav konstrukčních celků motorových vozidel

<ul style="list-style-type: none"> - doplňuje a vyměňuje provozní kapaliny a paliva v motoru; - čte technické výkresy a schémata zapojení elektrických zařízení; - využívá dílenské příručky a návody k obsluze; - ošetřuje a opravuje středně složité závady elektrických zařízení a elektroinstalaci vozidel; - kontroluje a doplňuje kapaliny v akumulátoru a dobíjí akumulátory; - provádí údržbu, seřízení a středně složité opravy spojek a převodových ústrojí; - doplňuje a vyměňuje provozní kapaliny v převodových ústrojích; - provádí údržbu, opravy a seřízení podvozkových částí a řízení vozidel; - vyměňuje a opravuje kola a pneumatiky včetně jejich vyvážení a stanovení hloubky dezénu; - doplňuje a vyměňuje provozní kapaliny v podvozku a řízení; 	<ul style="list-style-type: none"> - motory - elektrické zařízení - spojky a převodová ústrojí - podvozek a řízení - zásady seřízení a údržby jednotlivých celků motorových vozidel - bezpečnost a ochrana zdraví při práci
<ul style="list-style-type: none"> - zjišťuje technický stav vozidel pomocí měřidel a diagnostických prostředků a zařízení; - identifikuje závady jednotlivých agregátů, kontroluje a nastavuje předepsané parametry; - vyhodnocuje výsledky diagnostických měření porovnáním s právními a technickými předpisy pro technický stav vozidla a stanoví předpokládanou životnost; 	<p>3. Technická diagnostika motorových vozidel a zemědělských strojů</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnostické metody - diagnostická zařízení a jejich obsluha - diagnostika zážehových a vznětových motorů včetně jejich příslušenství - diagnostika elektrických zařízení - diagnostika spojek a převodových ústrojí - diagnostika brzd - diagnostika hydraulických zařízení - bezpečnost a ochrana zdraví při práci
<ul style="list-style-type: none"> - opravuje a seřizuje čerpadla, potrubí, napájecí zařízení, dopravníky, kompresory a vývěvy, zařízení pro zpracování a dávkování krmiv, strojní dojení a zařízení pro ošetřování mléka apod. podle zootechnických požadavků na jejich činnost. 	<p>4. Opravy zemědělských mechanizačních prostředků</p> <ul style="list-style-type: none"> - opravy strojů a zařízení pro chov hospodářských zvířat - bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Inovace č. 1 ŠVP 41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů

V Jaroměři 11. dubna 2024

Vypracovala: Ing. Hana Karousová
koordinátorka ŠVP

Ing. Petr Valášek
Ředitel Střední školy řemeslné, Jaroměř